

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Правління
ПАТ «ХДІ страхування»
Прокуріна Анна

«07» квітня 2014 р.

ПРАВИЛА

**добровільного страхування
від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ
(нова редакція)**

м. Київ – 2014 р.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ	3
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ	5
3. СТРАХОВІ РИЗИКИ І СТРАХОВИЙ ВИПАДОК	7
4. ВИКЛЮЧЕННЯ ЗІ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ	8
5. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ СТРАХОВОЇ СУМИ. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВІ ПЛАТЕЖІ. ФРАНШИЗА	11
6. ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ, СТРОК ДІЇ, УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ	13
7. ТЕРИТОРІЯ І МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ	15
8. ЗМІНА УМОВ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ	15
9. ЗМІНА СТУПЕНЯ РИЗИКУ	15
10. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН	16
11. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА ПРИ НАСТАННІ ПОДІЇ, ЩО МАЄ ОЗНАКИ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ	19
12. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ	20
13. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ АБО ВІДМОВУ У ЗДІЙСНЕНІ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ. ПОРЯДОК І УМОВИ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ	21
14. ПІДСТАВИ ДЛЯ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ	25
15. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ	26
16. ОСОБЛИВІ УМОВИ	26
17. ДОДАТОК 1. ВИЗНАЧЕННЯ СТРАХОВИХ РИЗИКІВ ТА ДОДАТКОВІ ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ ТА ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД СТРАХОВИХ РИЗИКІВ	27
18. ДОДАТОК 2. БАЗОВІ СТРАХОВІ ТАРИФИ	33

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

В цьому розділі наведені терміни, що використовуються в цих Правилах, і значення, в якому їх слід розуміти в контексті цих Правил.

Страховик - ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ХДІ СТРАХУВАННЯ», від імені якого укладається договір (договори) добровільного страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ.

Страхувальники:

- юридичні особи, резиденти та нерезиденти України, незалежно від форм власності та зареєстровані у встановленому законом порядку,
- суб'єкти підприємницької діяльності – фізичні особи: громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють підприємницьку діяльність та зареєстровані у встановленому законом порядку;
- діездатні фізичні особи, резиденти та нерезиденти України, іноземці, особи без громадянства, які мають майновий інтерес, що не суперечить законодавству України, пов'язаний з володінням, користуванням і розпорядженням майном, та які уклали зі Страховиком договір добровільного страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ.

Договір страхування – письмова угода між Страховиком і Страхувальником, згідно з якою Страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату Страхувальному або іншій особі, визначеній у договорі страхування Страхувальним, на користь якої укладено договір страхування (подати допомогу, виконати послугу тощо), а Страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені строки та виконувати інші умови договору.

Вигодонабувач - фізична або юридична особа, яка може зазнати збитків в результаті настання страхового випадку, і в зв'язку з цим, має інтерес, що ґрунтується на законі, іншому правовому акті або договорі щодо збереження застрахованого майна, а також визначена Страхувальним у договорі страхування як особа, яка має право отримати страхове відшкодування у разі настання страхового випадку.

Страховий ризик - певна подія, на випадок якої провадиться страхування, яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.

Страховий випадок - передбачувана договором страхування подія, яка відбулась під час дії договору страхування, не підпадає під виключення або обмеження страхування, передбачені законодавством, цими Правилами та договором страхування, і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальному (Вигодонабувачу).

Страхова сума - грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку.

Страховий платеж - плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний внести Страховику згідно з договором страхування.

Страховий тариф – ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування.

Франшиза (умовна/безумовна) - частина збитків, що не відшкодовується Страховиком згідно з договором страхування.

Страхове відшкодування - грошова сума, в межах встановленої договором страхування страхової суми, яку Страховик відповідно до умов договору страхування повинен виплатити Страхувальному (Вигодонабувачу) у разі настання страхового випадку.

Нерухоме майно - земельна ділянка, а також об'єкти, розташовані на земельній ділянці і невід'ємно пов'язані з нею, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення.

Рухоме майно - матеріальні об'єкти, які можуть бути вільно переміщені у просторі, призначені для особистого використання, при здійсненні господарської (підприємницької) діяльності та для задоволення соціально-культурних (побутових) потреб.

Ринкова вартість - вартість, за яку можливе відчуження об'єкта оцінки на ринку подібного майна на дату оцінки за угодою, укладеною між покупцем та продавцем, після проведення відповідного маркетингу за умови, що кожна із сторін діяла із знанням справи, розсудливо і без примусу.

Відновлення – процес зміни або ремонту застрахованого майна (його частини) із метою усунення виявлених пошкоджень до стану, в якому застраховане майно знаходилося до моменту настання страховогого випадку.

Знищення майна - втрата майном своїх експлуатаційних споживчих якостей, внаслідок чого унеможливлюється їх відновлення і подальше використання майна за своїм призначенням.

Повна загибель – характер пошкоджень майна, при яких витрати на відновлення (за вирахуванням зносу або без вирахування зносу, в залежності від умов договору страхування) включаючи залишки майна, що придатні для реалізації, перевищують або дорівнюють 100% дійсної вартості застрахованого майна на момент настання страховогого випадку, якщо інший розмір відсотку не вказаний в договорі страхування.

Пошкодження майна - часткова втрата майном своїх експлуатаційних якостей, що можуть бути відновлені з подальшим використанням майна за своїм призначенням. застраховане майно вважається пошкодженим, якщо витрати на відновлення з урахуванням вартості залишків майна, що придатні для подальшої експлуатації, не перевищують дійсну вартість майна, яку воно мало безпосередньо до пошкодження.

Знос майна - втрата вартості майна порівняно з вартістю аналогічного нового майна, зумовлена частковою або повною втратою первісних технічних та технологічних якостей майна, внаслідок його експлуатації або старіння.

Ліміт відповідальності Страховика - гранична сума, в межах якої здійснюється виплата страховогого відшкодування, яка за згодою Сторін може встановлюватись по окремому страховому ризику/випадку та/або по категорії/групі застрахованого майна.

Члени сім'ї Страхувальника – повнолітні особи, які перебувають з ним у безпосередніх родинних зв'язках, постійно мешкають з ним та/або ведуть спільне господарство, а також повнолітні особи, які перебувають на утриманні Страхувальника.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Правила добровільного страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (надалі - Правила) розроблені відповідно до Закону України “Про страхування” та інших нормативних документів законодавства України.

1.2. Страховик відповідно до законодавства України і на підставі цих Правил укладає договори добровільного страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (надалі – договір страхування) зі Страхувальниками.

1.3. Договір страхування має бути оформленний у письмовій формі. Факт укладення договору страхування може посвідчуватись страховим свідоцтвом (полісом, сертифікатом), що є формою договору страхування.

1.4. Положення цих Правил є базовими та можуть бути змінені (виключені або доповнені) за письмовою згодою Сторін при укладенні кожного конкретного договору страхування або під час його дії, за умови, що такі зміни не суперечать законодавству України та цим Правилам.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

2.1. Предметом договору страхування є майнові інтереси, що не суперечать закону, пов’язані з володінням, користуванням і розпорядженням майном, зазначеним у Правилах та договорі страхування.

2.2. Страхуванню за цими Правилами підлягає нерухоме і рухоме майно (надалі – майно), яке Страхувальник передає Страховику на страхування.

2.3. До нерухомого майна відносяться такі групи майна:

2.3.1. земельні ділянки;

2.3.2. об’єкти, розташовані на земельній ділянці:

2.3.2.1. будівлі (споруди) виробничого, адміністративного, складського, господарського, соціально-культурного призначення, житлові квартири (будинки), окремі кімнати в будинку/квартирі:

- конструктивні елементи: фундамент, капітальні стіни, підлога, перекриття, покрівля, сходинки т.ін.;
- зовнішні інженерні комунікації та обладнання, включаючи: системи очищення води, насосне устаткування, підземне устаткування, таке як водопровід, каналізація, водогінні труби та електричні комунікації, в т.ч. ліхтарі і т.ін.;
- внутрішні інженерні комунікації та обладнання, включаючи: системи та обладнання електро-, газо-, водопостачання, опалення, каналізації, системи пожежогасіння та сигналізації, стаціонарно вбудовані газові та електричні плити, санітарно-технічне обладнання, електро-, газо-, тепло-, водо- лічильники і т.ін., електропроводка, телевізійний і телефонний кабелі тощо;
- оздоблення та обладнання, а саме:
  - зовнішнє оздоблення та стаціонарне обладнання, включаючи: зовнішні столярні вироби (вхідні двері, в т.ч. замки, ручки, обшивка, вікна зі склом, жалюзі, грата і т.ін.), оздоблення балконів та лоджій, вивіски, нависи вітрин, плакатні щити, світлові рекламні установки тощо;
  - внутрішнє оздоблення і стаціонарне обладнання, включаючи: внутрішні перегородки, незнімні частини конструкцій та предмети інтер’єру (карнизи, світильники, сантехніка, вбудовані меблі тощо), внутрішні столярні вироби, постійне покриття підлоги, стін та стель, в т.ч. підвісні стелі, пілінгуси, паркет, ламінат, ковролін, лінолеум і т. ін.; каміни, печі тощо.

2.3.2.2. конструктивні споруди, а саме: огорожі, паркані, ворота, доріжки і т.ін.

2.4. До рухомого майна відносяться матеріальні об’єкти, які можуть бути вільно переміщені у просторі, призначені для особистого використання, при здійсненні господарської (підприємницької) діяльності та для задоволення соціально-культурних (побутових) потреб, а саме такі групи майна:

2.4.1. виробниче /торгівельне технологічне обладнання і устаткування (усі конструктивні елементи та комунікації, включаючи, зокрема, фундаменти виробничих машин та ліній передачі електроенергії);

2.4.2. меблі (тверді (корпусні) та інші кімнатні меблі; кухонні, передпокоїв та коридорів, ванних та туалетних кімнат; м'які меблі; розкладні та дачні) та офісне обладнання, господарський інвентар, предмети інтер'єру, якщо вони не є художньою або антикварною цінністю;

2.4.3. технічні пристрой:

- комп'ютерне обладнання та оргтехніка;
- електронна (аудіо-, відео- та інша електронна техніка (телевізори, відеоапаратура, в т.ч. відеокамери, телевізійні приставки, магнітофони, плейери, електропрограмматори, в т.ч. тюнери, підсилювачі, акустичні системи, еквалайзери, аудіо- та відеокасети, грамплатівки, компакт-диски, телефони, факси, модеми, персональні комп'ютери та комп'ютерна периферія, джерела безперебійного електроживлення і т.ін.; електронні музичні інструменти, а також синтезатори та MIDI – системи тощо);
- побутова техніка (електропобутові прилади (холодильники, морозильні камери, пральні, сушильні машини, пилососи, системи кондиціонування повітря, обігрівальні прилади, вентилятори, фени, електробритви, мікрохвильові печі, тостери, кухонні комбайни, посудомийні машини, кавомолки, м'ясорубки, овочерізки, електропраски, електрочайники та електросамовари, кавоварки, освітлювальні прибори тощо); газові та електричні плити; швейні та в'язальні машини та т.ін.);

2.4.4. товарно-матеріальні цінності завершеного і незавершеного виробництва (сировина, матеріали та напівфабрикати необхідні для діяльності, виробництва кінцевої продукції тощо, готова продукція, товари на складі, у торговому залі і т.ін.);

2.4.5. транспортні засоби в нерухомому стані та за умови вимкненого двигуна за конкретно вказаною адресою в договорі страхування та/або на місці стоянки, що охороняється.

2.4.6. інше рухоме майно, належним чином зазначене в договорі страхування.

2.5. Якщо інше не передбачено договором страхування, страхуванню не підлягають наступні групи майна:

- майно, що знаходиться в стані будівництва або монтажу;
- рухоме майно, що знаходиться/зберігається під відкритим небом, малі архітектурні форми, паркани, доріжки й інші конструктивні споруди на земельних ділянках;
- рукописи, плани, креслення й інші документи, бухгалтерські, ділові книги;
- моделі, макети, зразки, форми і т.ін.;
- готівка в національній та іноземній валютах;
- дорогоцінні метали в зливках, дорогоцінні та напівдорогоцінні камені без оправи і в оправі, вироби з дорогоцінних металів, дорогоцінних та напівдорогоцінних каменів, дорогоцінних органічних субстанцій, перлів;
- акції, облігації, заставні листи, папери, що свідчать про право власності, чеки, ощадні книжки, гербові марки, страхові марки, векселя, банківські чеки, кредитні та платіжні банківські картки і т.ін.;
- технічні носії інформації комп'ютерних і аналогічних систем, зокрема, магнітні стрічки і касети, магнітні, оптичні диски, блоки пам'яті і т.ін.;
- твори мистецтва, антикваріат, колекції (марки, монети, грошові знаки і бони, малюнки, картини, скульптури, інше);
- кінострічки, негативи або фотокартки;
- особисті речі (одяг, взуття, сумки, портфелі, дипломати, чемодани і т.ін. та майно домашнього вжитку (акустичні музичні інструменти, оптичні прилади (біноклі,

- підзорні труби, лупи тощо) та фото-, кіноапаратура (фото- та кіноапарати, збільшувачі, проекційні апарати тощо); годинники, вимірювальні прилади (барометри, термометри, манометри тощо), посуд (сервізи, вироби із скла, кришталю, фарфору, кераміки і т ін.); килимові вироби (підлогові та настінні килими, паласи, доріжки тощо); постільна білизна та ін.; предмети для відпочинку і занятті спортом тощо);
- предмети та системи для забезпечення безпеки (домофони, системи відео спостереження, охоронні системи; сейфи, замки; помпова та газова зброя, мисливська зброя, боєприпаси і т.ін.);
  - вибухові речовини;
  - об'єкти незавершеного будівництва або монтажу в стані консервації, приміщення, звільнені для капітального ремонту або з інших причин на тривалий строк (більше 60 днів);
  - мережі електропостачання під відкритим небом, включаючи опори, щогли й огорожі;
  - обладнання, розташоване на зовнішніх стінах і даху будинків та споруд (наприклад: стаціонарні супутникові, радіо- та телевізійні антени, вивіски, рекламні установки, захисні козирки або навісні вітрини і т.ін.);
  - вітрини, вітражі, скляні стіни, двері, дзеркала, щити із скла та подібних матеріалів, віконне скло, а також віконні та дверні рами чи інші обрамлення, в яких закріплено таке скло;
  - дорожнє покриття загального користування, залізниці, канали, криниці;
  - товари на зберіганні або на комісії;
  - майно, яке знаходиться в місці страхування, але яким Страхувальник (члени його сім'ї, особи, які працюють у нього або ведуть з ним спільне господарство (надалі – його представники), Вигодонабувач) не володіє, не користується, не розпоряджається на законних підставах;
  - майно, вилучене із цивільного обігу відповідно до чинного законодавства України;
  - несправне або непридатне до використання майно.

2.6. Групи майна, зазначені в п. 2.5. цих Правил, вважаються застрахованими тільки за умови, якщо це прямо вказано в договорі страхування з відображенням у ньому відповідних особливостей страхування таких груп майна.

2.7. Якщо договором страхування не передбачено інше, застрахованим може бути майно передане за договорами найму, оренди чи лізингу, або прийняте від інших організацій чи населення. Застрахованим вважається також майно, придбане Страхувальником у кредит та яке є забезпеченням цього кредиту.

3. СТРАХОВІ РИЗИКИ І СТРАХОВИЙ ВИПАДОК

3.1. Страховий ризик - певна подія, на випадок якої провадиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.

За цими Правилами страховий ризик - це подія, внаслідок настання якої майновим інтересам Страхувальника, що пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням майном, може бути завдано шкоду.

3.2. До страхових ризиків відносяться:

3.2.1. **Вогонь** - неконтрольоване горіння, що здатне самостійно розповсюджуватись та завдавати матеріальний збиток, а саме:

3.1.1.1 Пожежа, включаючи підпал;

3.1.1.2. Удар блискавки;

3.1.1.3. Вибух;

3.1.1.4. Падіння літальних апаратів або їх частин, вантажу і багажу з них.

3.2.2. Стихійні явища:

- 3.2.2.1.** Буря, ураган, штурм, вихор, смерч, шквал;
- 3.2.2.2.** Землетрус;
- 3.2.2.3.** Довготривалий дощ (в т.ч. зі снігом);
- 3.2.2.4.** Злива;
- 3.2.2.5.** Град;
- 3.2.2.6.** Повінь, паводок;
- 3.2.2.7.** Обвал, каменепад, лавина;
- 3.2.2.8.** Зсув;
- 3.2.2.9.** Осідання ґрунту;
- 3.2.2.10.** Тиск снігового шару, сильний снігопад;
- 3.2.2.11.** Інші стихійні явища, що прямо вказані в договорі страхування.

Страховик відшкодовує збитки у зв'язку з пошкодженням або знищеннем застрахованого майна внаслідок стихійних явищ, підтверджених висновком Українського гідрометеорологічного центру або Державної служби України з надзвичайних ситуацій, які вчинили руйнівний вплив, як на застраховане майно, так і на матеріальні об'єкти, що знаходяться поблизу.

Конкретний перелік стихійних явищ, на випадок настання яких проводиться страхування, визначається за згодою Сторін та зазначається в договорі страхування.

3.3. Визначення страхових ризиків наведено в Додатку 1 до цих Правил.

3.4. Конкретний перелік страхових ризиків за кожним окремим договором страхування визначається Страхувальником та Страховиком та зазначається в договорі страхування.

3.5. Страховим випадком є пошкодження, знищення застрахованого майна внаслідок подій, які передбачені договором страхування, мали місце під час дії договору страхування і не підпадають під виключення або обмеження страхування.

3.6. Якщо інше не передбачено договором страхування, то у разі настання страхового випадку відшкодовуються необхідні та доцільні витрати Страхувальника, здійснені з метою запобігання або зменшення розміру збитків, та з метою рятування застрахованого майна.

3.7. За згодою Сторін у договорі страхування в межах встановлених в ньому лімітів відповідальності Страховика може бути передбачено страхування додаткових витрат Страхувальника, в тому числі за наслідками страхових випадків, наприклад: витрат на розчищення місця настання страхового випадку, витрат на зніс частин будинків та споруд, що залишилися, а також витрати на їх транспортування за межі території після настання страхового випадку тощо.

4. ВИКЛЮЧЕННЯ ЗІ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ I ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

4.1. До страхових випадків не відносяться і страхове відшкодування не виплачується, якщо збитки майновим інтересам Страхувальника завдані:

4.1.1. Військовими та пов'язаними з ними ризиками:

- війною, вторгненням, діями зовнішніх ворогів, ворожими актами або військовими діями (незалежно від того оголошено війну чи ні), громадянською війною, страйком чи громадським заворушенням;
- постійним або тимчасовим відчуженням майна в результаті конфіскації, експропріації або реквізіції будь-яким законно сформованим органом влади; знищеннем або пошкодженням майна за розпорядженням військової або цивільної влади;
- заколотом, військовим або народним повстанням, бунтом, революцією, громадським заворушенням в масштабах або з кількістю учасників, що може бути прирівняне до повстання, узурпацією влади, введенням військової влади або військового положення або стану облоги, або будь-якою подією або причиною, результатом якої стало оголошення військового положення або стану облоги.

4.1.2. Терористичними актами, якщо інше не обумовлено в договорі страхування, а саме: здійсненням навмисних протиправних дій (вибух, підпал, аварія або інші дії) однією або кількома особами, які діють самостійно або за дорученням або у зв'язку з будь-якою організацією, яка використовує насилля для досягнення політичних та інших цілей шляхом заподіяння майнової шкоди, залякування населення або застосування впливу на прийняття рішення органами влади.

Виключаються також збитки, пошкодження, видатки або витрати будь-якого характеру, які безпосередньо або опосередковано спричинені, є наслідком або пов'язані з будь-якими діями спрямованими на контроль, запобігання, подавлення або здійснені в будь-якому зв'язку з терористичним актом.

4.1.3. Ризиками ядерної енергії, радіації та радіоактивного забруднення:

- прямий або непрямий вплив ядерної енергії у будь-якій формі – атомного вибуху, радіації або радіоактивного зараження, пов'язаних із будь-яким застосуванням атомної енергії та використанням матеріалів, що розщеплюються;

4.1.4. Не відшкодовуються збитки від пошкодження та/або знищення майна безпосередньо або опосередковано спричинені, заподіяні або збільшенні внаслідок:

- дії іонізуючого випромінювання або забруднення від радіоактивності будь-якого ядерного палива, або відходів, або згоряння ядерного палива;
- дії радіоактивних, токсичних, вибухових або інших небезпечних або забруднюючих властивостей будь - якого ядерного реактора або інших ядерних агрегатів або їх ядерних компонентів;
- дії будь-якої військової зброї, де використовується атомне або ядерне розщеплення та/або синтез або інші подібні реакції або радіоактивні сили або матеріали.

4.1.5. Будь-якого роду забрудненням або зараженням хімічними або біологічними речовинами та/або матеріалами.

4.1.6. ІТ – ризиками, тобто руйнуванням, пошкодженням, знищеннем або спотворенням інформації, кодів, програм або програмного забезпечення, а також будь-які збої у роботі комп'ютерного обладнання, програмного забезпечення або вбудованих мікросхем, якщо це не є результатом фізичного пошкодження застрахованого майна внаслідок страхових ризиків.

4.2. До страхових випадків не відносяться і страхове відшкодування не виплачується, якщо збитки Страхувальника завдані внаслідок:

4.2.1. Події, що не обумовлена як страховий ризик (страховий випадок) в договорі страхування, та/або мала місце до початку дії договору страхування чи після його закінчення.

4.2.2. Події, що відбулася поза вказаним в договорі страхування постійним місцезнаходженням застрахованого майна, якщо інше не передбачено договором страхування.

4.2.3. Навмисних дій, наміру або необережності Страхувальника (його представників, працівників, Вигодонабувача), осіб, які пов'язані з ним трудовими відносинами або умовами будь-яких договорів, та несуть згідно таких договорів відповідальність за збереження та дотримання відповідних умов експлуатації застрахованого майна, зокрема, порушення ними встановлених законом або іншими нормативними актами правил та норм пожежної безпеки, норм по безпечному проведенню робіт, будівельних норм та правил, умов, правил та інструкцій, що регламентують експлуатацію, зберігання та утримання застрахованого майна, в т.ч. електро-, газових приладів, опалювального обладнання, вогненебезпечних або вибухових речовин та предметів, а також використання застрахованого майна з іншою метою, ніж та, для якої воно призначено і т.ін..

4.2.4. Обставин, про які Страхувальник знову або повинен був знати, але не вжив усіх від нього залежних заходів для запобігання страховогого випадку.

4.2.5. Дефектів та пошкоджень застрахованого майна, що мали місце на момент укладення договору страхування, про наявність яких Страхувальник знову або повинен

був знати і не повідомив Страховика, а також пошкодження будівель (споруд), визнаних до укладення договору страхування такими, що знаходяться в аварійному стані або розташованими в зонах підвищеного ризику, якщо інше не передбачено договором страхування.

4.2.6. Поступової амортизації, внутрішнього недоліку, неявного дефекту, забруднення або зараження, вологості й сухості атмосфери, змінення температури, смогу, стиснення, випарування, втрати ваги, зміни кольору, структури або запаху, за винятком тих випадків, коли такі втрати або пошкодження були безпосередньо викликані страховим випадком.

4.2.7. Помилок, що були допущені проектантами та/або будівельниками при виконанні робіт.

4.2.8. Будь-яких військових маневрів, навчаннях або інших військових заходів та їхніми наслідками, діями мін, торпед, бомб та інших знарядь війни.

4.2.9. Шумування, гниття, зносу, корозії, окислювання, бродіння або інших природних властивостей (процесів), що притаманні застрахованому майну.

4.2.10. Оброблення застрахованого майна корисним (робочим) вогнем, теплом, іншим термічним або хімічним впливом у виробничих цілях або з метою його перероблення (сушіння, зварювання, прасування, плавлення, ремонту, деструкції й іншого оброблення).

4.2.11. Просідання та іншого руху ґрунту для нових будівель та споруд (новими визнаються будівлі і споруди, які були здані в експлуатацію після будівництва менше ніж за два роки до виявлення збитків внаслідок просідання та іншого руху ґрунту).

4.2.12. Пошкодження гризунами, комахами, цвіллю, грибком, якщо інше не передбачено договором страхування.

4.2.13. Тління, підземного вогню (горіння торфовищ, вогню вулканічного походження або пожежі на вугільній шахті чи на нафтовій свердловині), процесів ферментації, включаючи природну ферментацію речовин, промислову ферментацію, що застосовується у ряді виробничих процесів.

4.2.14. Неготовності чи підготовчих робіт до експлуатації застрахованих будівель, споруд і майна, що знаходиться в них, включаючи проведення будівельно-монтажних робіт, ремонту будівель і споруд, використання та установки машин та устаткування при проведенні цих робіт, якщо інше не передбачено договором страхування.

4.2.15. Обвалу, руйнування, пошкодження застрахованих будівель і споруд (в т.ч. майна, що знаходиться в них), якщо це не викликано страховим випадком; а саме: через їхню старість, ветхість, знос, часткове руйнування або пошкодження внаслідок тривалої експлуатації, неспроможністю Страхувальника підтримувати застраховане майно в належному стані.

4.2.16. Протизаконних дій або бездіяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, в тому числі внаслідок видання будь-яких протизаконних документів і розпоряджень нормативних актів.

4.3. На страхування не приймаються:

- будівлі та споруди в аварійному або ветхому стані чи ті, що підлягають знесенню, незаселені будинки/квартири, а також майно, що знаходиться в них, несправне і непридатне до експлуатації майно;
- майно, яке знаходиться в зоні, яка офіційно визнана (або має статус) компетентними державними органами зоною можливого стихійного лиха, якщо таке оголошення було зроблено до укладення договору страхування;
- майно, яке виключено з цивільного обороту або обмежене в цивільному обороті згідно із законодавством України;
- майно під час транспортування (перевезення) його будь-яким видом транспорту до нового місця розміщення. При зміні Страхувальником постійного місця проживання, переміщене в цьому зв'язку рухоме майно вважається застрахованим за новим місцем проживання/місцем реєстрації Страхувальника після подачі ним письмової заяви Страховику із зазначенням нової адреси та внесенням змін до договору страхування.

4.4. Не підлягають відшкодуванню:

- штрафи та інші стягнення;
- витрати з відшкодування моральної шкоди;
- шкода, завдана навколошньому природному середовищу;
- шкода, завдана життю, здоров'ю або майну третіх осіб.

4.5. Додаткові виключення зі страхових випадків та обмеження страхування в залежності від страхових ризиків наведені в Додатку 1 до цих Правил.

4.6. При укладенні договору страхування додатково можуть передбачатися інші особливі виключення зі страхових випадків та обмеження страхування, що не суперечать законодавству України та цим Правилам і зазначені у договорі страхування.

4.7. окремі виключення із числа перелічених у пп. 4.1. і 4.2. цих Правил можуть бути скасовані за особливих умов, передбачених договором страхування.

5. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ СТРАХОВОЇ СУМИ. СТРАХОВІ ТАРИФИ. СТРАХОВІ ПЛАТЕЖІ. ФРАНШИЗА

5.1. Розмір страхової суми визначається за взаємною згодою Сторін. Страхова сума встановлюється в розмірі, що не перевищує дійсної вартості майна, що приймається на страхування, в місці його знаходження, за цінами і тарифами, що діють на момент укладення договору страхування, якщо інше ним не передбачено. Відповіальність за точність визначення дійсної вартості майна несе Страхувальник.

5.2. У договорі страхування за згодою Сторін в межах загальної страхової суми можуть встановлюватися ліміти відповідальності Страховика як на окремі одиниці, групи, види застрахованого майна, так і за окремими страховими ризиками і випадками, додатковими витратами Страхувальника, понесеними у зв'язку із настанням страхового випадку.

5.3. Дійсна вартість майна, що приймається на страхування, може визначатися на підставі:

5.3.1. Балансової вартості (первісна або залишкова) – вартість майна, визначена виходячи з даних балансу підприємства Страхувальника.

5.3.2. Відновлюальної вартості з урахуванням зносу (або вартості відтворення/заміщення з урахуванням зносу) – вартість майна в місці його перебування на дату оцінення вартості, що визначається виходячи з витрат, необхідних для оплати вартості відновлюального ремонту пошкодженого майна до початкового стану (з урахуванням зносу) або створення (придбання) нового майна, повністю ідентичного / може бути рівноцінною заміною втраченому застрахованому майну з урахуванням зносу. У тому числі:

- для будинків і споруд – проектна вартість будівництва в даній місцевості аналогічного за своїми проектними характеристиками і якістю будівельних матеріалів будинку (споруди), зменшеної на відсоток його зносу;
- для оздоблення будинків (споруд, приміщень) – витрати, необхідні для повторного проведення оздоблювальних робіт (включаючи вартість матеріалів) в обсязі і якості, що відповідають застрахованому оздобленню, з вирахуванням його зносу;
- для обладнання, машин, меблів, інвентарю та іншого рухомого майна (крім товарно-матеріальних цінностей) – вартість придбання аналогічних за призначенням та експлуатаційно-технічним характеристиками нових машин та обладнання (включаючи витрати на перевезення, монтаж, сплату митних зборів і мита, інших обов'язкових платежів), за винятком суми, на яку зменшилася вартість застрахованого майна внаслідок його зносу;

5.3.3. Відновлюальної вартості без урахування зносу:

- для будинків і споруд – проектна вартість будівництва в даній місцевості аналогічного за своїми проектними характеристиками і якістю будівельних матеріалів будинку (споруди);

- для оздоблення будинків (споруд, приміщень) – витрати, необхідні для повторного проведення оздоблювальних робіт (включаючи вартість матеріалів) в обсязі і якості, що відповідають застрахованому оздобленню;
- для рухомого майна - вартість заміни майна на таке ж нове або аналогічне йому за призначенням, продуктивністю та іншим технічним характеристикам, включаючи витрати по доставці та монтажу, митні збори та платежі, а також інші обов'язкові платежі.

5.3.4. Ринкової вартості (тільки для приміщень) – вартість, за яку можливе відчуження об'єкта оцінки на ринку подібного майна на дату оцінки за угодою, укладеною між покупцем та продавцем, після проведення відповідного маркетингу за умови, що кожна із сторін діяла із знанням справи, розсудливо і без примусу.

5.3.5. Собівартості (для товарно-матеріальних цінностей) – виражені у грошовій формі витрати на виробництво й реалізацію продукції, що приймаються рівними:

- для продукції, виробленої Страхувальником (незавершеного виробництва та готової продукції) – вартість її повторного виготовлення, включаючи витрати на придбання сировини, напівфабрикатів і транспортні витрати (фрахт, витрати на страхування вантажів, митні збори й мито), але не вище вартості такого майна при продажу;
- для товарів, придбаних Страхувальником для подальшого продажу, для сировини та матеріалів, закуплених Страхувальником, – вартість придбання аналогічних товарів, включаючи транспортні витрати (фрахт, витрати на страхування вантажів, митні збори й мито);
- у випадку, якщо товар вже проданий (готовий або незавершений) - ринкова вартість за вирахуванням не зроблених витрат на упакування та транспортування.

5.4. Протягом строку дії договору страхування страхова сума може бути змінена за згодою Сторін з відповідним перерахунком розміру страхових платежів та здійсненням повернення їх частини чи доплати.

5.5. Страхувальник зобов'язаний внести Страховику страховий платіж в якості плати за страхування в розмірі та в строки, зазначені в договорі страхування. Страховий платіж визначається згідно зі страховим тарифом, розмір якого встановлюється у договорі страхування залежно від виду майна, що приймається на страхування, страхових ризиків, страхових сум, розміру франшизи, строку страхування та інших чинників в залежності від конкретних умов страхування.

Страховий тариф встановлюється у відсотках від страхової суми. Базові страхові тарифи, що застосовуються за цими Правилами, зазначені в Додатку 2 до цих Правил.

5.6. Страховий платіж може бути сплачений готівкою в касу Страховика або безготівковим перерахуванням на поточний рахунок Страховика (його представника).

5.7. Страхувальники - резиденти згідно з укладеним договором страхування мають право вносити платежі лише у грошовій одиниці України, а Страхувальники - нерезиденти - у іноземній вільно конвертованій валюті або у грошовій одиниці України у випадках, передбачених законодавством України.

5.8. Зазначений в договорі страхування страховий платіж за згодою Сторін може сплачуватися одноразово або частинами. Конкретні умови та строки сплати страхового платежу встановлюються договором страхування.

5.9. У разі сплати страхового платежу (або його частини) в строки, зазначені в договорі страхування, але не в повному обсязі, Страховик несе відповідальність за договором страхування пропорційно відношенню фактично сплаченої частини страхового платежу до нарахованого страхового платежу (його частини) за договором страхування, якщо інше ним не передбачено, та відповідно у разі настання страхового випадку буде зменшуватись розмір страхового відшкодування.

5.10. Договором страхування може бути передбачена безумовна та/або умовна франшиза, вид і розмір якої визначається за згодою Сторін:

5.10.1. За безумовної франшизи при розрахунку страхового відшкодування її розмір в усіх випадках вираховується (віднімається) з розміру страхового відшкодування, належного до сплати Страхувальнику.

5.10.2. За умової франшизи Страховик звільняється від відповідальності за збиток, що не перевищує розмір встановленої франшизи, і відшкодовує збиток цілком, якщо його розмір перевищує розмір встановленої франшизи.

5.11. Франшиза може встановлюватися загальна за договором страхування, за кожним видом (групою) застрахованого майна, страховим ризиком тощо.

5.12. Якщо протягом строку дії договору страхування мали місце кілька страхових випадків, розмір франшизи вираховується при розрахунку страхового відшкодування за кожним та будь-яким випадком, якщо інше не передбачено договором страхування.

5.13. Розмір франшизи може встановлюватися за згодою Сторін у відсотках від страхової суми або в абсолютній грошовій величині.

6. ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ, СТРОК ДІЇ, УМОВИ ПРИПНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

6.1. Для укладення договору страхування Страхувальник подає Страховику письмову заяву, за формою, яка встановлена Страховиком, або іншим чином заявляє про свій намір укласти договір страхування. Заява повинна містити усі необхідні, на думку Страховика, відомості про майно, що заявляється на страхування, і підписана Страхувальником та завірена печаткою, за її наявності (у разі подання заяви у письмовій формі).

6.2. При укладенні договору страхування Страхувальник на вимогу Страховика повинен надати:

- документи для визначення дійсної вартості майна, що заявляється на страхування;
- документи (копії), що підтверджують право Страхувальника на володіння, користування або розпорядження майном, тобто свідчать про майновий інтерес Страхувальника (Вигодонабувача) щодо майна, яке передається на страхування;
- інші документи на запит Страховика, необхідні для визначення ступеню страхового ризику та укладення договору страхування.

6.3. Подання заяви на страхування не зобов'язує жодну із Сторін укласти договір страхування. Однак, якщо договір страхування буде укладено, всі відомості щодо предмета договору страхування, які були наведені в заяві на страхування, формують основні дані укладеного договору страхування. Страхувальник несе відповідальність за достовірність та повноту наданих ним даних.

6.4. При укладенні договору страхування Страхувальник зобов'язаний сповістити Страховика про усі відомі йому обставини, що мають суттєве значення для визначення ступеню страхового ризику щодо заявленого на страхування майна, а також письмово дати відповіді на усі поставлені йому Страховиком запитання з метою визначення ступеню ризику у відношенні майна, що приймається на страхування. Якщо після укладення договору страхування буде встановлено, що відомості, надані Страхувальником, повністю або частково не відповідають дійсності та/або Страхувальник повідомив свідомо неправдиві відомості, Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування.

6.5. До укладення договору страхування Страховик, на підставі заяви на страхування, має право здійснити попередній огляд (експертизу) місця страхування, майна, що передається на страхування, скласти опис майна, перевірити його технічний стан (цілісність, справність, умови експлуатації, ступінь зносу), відповідність заявленої та дійсної вартості майна, оцінити можливість настання страхових ризиків тощо. При цьому Страхувальник повинен забезпечити доступ Страховика (його представника) до майна, що передається на страхування з метою оцінки ризику, та не перешкоджати його роботі по проведенню огляду (експертизи).

6.6. На підставі даних, отриманих від Страхувальника, та висновків проведеного огляду

(експертизи), Страховик приймає рішення про укладення або про відмову в укладенні договору страхування. Договір страхування укладається шляхом його підписання Сторонами.

6.7. У випадку змін у законодавстві України, що стосуються правовідносин за договором страхування, договір, за згодою Сторін, підлягає приведенню його у відповідність із цими змінами з моменту набрання ними чинності, якщо інше не передбачено договором страхування.

6.8. Договір страхування набирає чинності з моменту внесення першого страхового платежу, якщо інше не передбачено договором страхування.

6.9. Дія договору страхування закінчується о 24-00 годині дати, визначеної в договорі страхування як дата закінчення дії договору страхування.

6.10. Строк дії договору страхування встановлюється за згодою Сторін і зазначається в договорі страхування.

6.11. При укладенні договору страхування на строк менше 1 (одного) року (короткострокове страхування) до річного страхового платежу застосовується коригуючий коефіцієнт короткостроковості, який визначається за таблицею, наведеною у Додатку 2 до цих Правил.

6.12. Дія договору страхування припиняється та договір втрачає чинність за згодою Сторін, а також у разі:

- закінчення строку дії договору страхування;
- виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі;
- несплати Страхувальником страхового платежу/його чергової частини у встановлені договором строки. При цьому договір вважається достроково припиненим з 00 год. 00 хв. дня, наступного за днем строку сплати страхового платежу (або його частини), якщо інше не передбачено умовами договору страхування;
- ліквідації Страхувальника - юридичної особи або смерті Страхувальника – фізичної особи чи втрати ним діездатності, за винятком випадків, передбачених ст. 22, 23 і 24 Закону України «Про страхування»;
- ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України;
- прийняття судового рішення про визнання договору страхування недійсним;
- втрати Страхувальником (Вигодонабувачем) майнового інтересу до предмету договору страхування з документально підтвердженої дати цих змін, якщо інше не передбачено договором страхування;
- відмови Страхувальника внести зміни до умов договору страхування та сплатити додатковий страховий платіж у разі підвищення ступеню ризику;
- знищення застрахованого майна внаслідок настання ризиків, інших ніж передбачено п. 3.2. цих Правил;
- у інших випадках, передбачених законодавством України.

6.13. Дію договору страхування також може бути припинено за вимогою однієї зі Сторін, якщо це передбачено умовами договору страхування.

Про намір достроково припинити дію договору страхування будь-яка Сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше, ніж за 30 (тридцять) днів до дати припинення договору, якщо інше ним не передбачено.

6.14. У разі дострокового припинення дії договору страхування за вимогою Страхувальника Страховик повертає йому частину страхового платежу за період, що залишився до закінчення дії договору, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, та фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування.

Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов договору страхування, то останній повертає Страхувальнику сплачений ним страховий платіж повністю.

6.15. У разі досрокового припинення дії договору страхування за вимогою Страховика Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі.

Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов договору страхування, то Страховик повертає Страхувальному страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страхового тарифу, та виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування.

6.16. У випадку досрокового припинення дії договору страхування повернення страхового платежу не може бути здійснено в іншій формі, ніж та, в якій був сплачений платіж (безготівковий або готівковий розрахунок).

6.17. У договорі страхування за погодженням Сторін може бути передбачено, що окремі положення цих Правил не включаються в договір страхування і не діють в конкретних умовах страхування.

7. ТЕРИТОРІЯ І МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

7.1. Територія і місце дії договору страхування визначається при його укладенні за згодою Сторін і вказуються в ньому.

7.2. Якщо інше не передбачено в договірі страхування, то майно вважається застрахованим тільки в тому разі, якщо воно знаходиться в місці страхування за зазначеною в договірі страхування адресою. У разі, якщо застраховане майно вилучається з місця страхування, про що попередньо письмово не повідомлено Страховика та не внесено відповідні зміни до умов договору страхування, останній втрачає свою чинність з моменту вилучення цього майна, якщо інше не передбачено умовами договору страхування.

Якщо після вилучення майно повертається на місце страхування, то договір страхування на це майно відновлює свою чинність без зміни строків страхування з моменту такого повернення, якщо інше не передбачено договором страхування.

8. ЗМІНА УМОВ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

8.1. Зміни умов договору страхування в період його дії (zmіни страхової суми, місця страхування і т.ін.) за згодою Сторін вносяться шляхом укладення додаткової угоди до договору страхування.

8.2. Додаткова утваряє є невід'ємною частиною договору страхування і складається у кількості примірників договору страхування.

9. ЗМІНА СТУПЕНЮ РИЗИКУ

9.1. Протягом строку дії договору страхування Страхувальник зобов'язаний негайно, але не пізніше ніж у дводенний строк (не враховуючи вихідні та святкові дні), як тільки це стане йому відомо, надати письмову заяву Страховику про всі істотні зміни ступеня ризику або про факт настання події, незалежно від того, чи підлягають збитки відшкодуванню за договором страхування. Страхувальник не має права розпочинати або виконувати будь-які дії, що підвищують ступінь страхового ризику. У разі надходження такої заяви Страховик приймає рішення про внесення змін в договір страхування або про досрочове припинення його дії, якщо інше не передбачено договором страхування.

9.2. Зміною ступеня ризику вважається будь-яка зміна даних та/або обставин, які надані Страхувальником в заявлі на страхування, такі факти або події стосовно Страхувальника (Вигодонабувача) та майна, прийнятого на страхування, що мають вплив на характер володіння, користування або розпорядженням майном, наприклад: про зміну власника майна, відчуження застрахованого майна або передачу його в оренду, іпотеку, заставу, про знос, перебудову, ремонт, реконструкцію будівель (споруд, квартир), зупинення господарської діяльності Страхувальника або істотну зміну її характеру, залишення будівлі (споруди, квартири) Страхувальником або членами його сім'ї чи особами, які

працюють у Страхувальника, на строк більше 60 (шістдесяти) днів без нагляду; часткову або повну заміну обладнання, зміну режиму безпеки, пошкодження або знищення застрахованого майна незалежно від того, чи підлягають збитки відшкодуванню та т. ін.

9.3. Якщо Страхувальник (його представники) порушує встановлені законодавством України та нормативними актами правила пожежної безпеки, охорони застрахованого майна, безпеки проведення робіт або інші аналогічні норми, або якщо такі порушення здійснюються з відома Страхувальника, то такі порушення можуть розглядатися як підстави для відмови у виплаті страхового відшкодування.

9.4. Факт настання страховогого випадку також вважається подією, що змінює ступінь страховогого ризику.

9.5. У разі збільшення ступеню страховогого ризику та внесення змін в договір страхування, Страховик має право на отримання від Страхувальника додаткового страховогого платежу. Якщо у разі зміни ступеню страховогого ризику Страхувальник не сплатив або неповністю сплатив додатковий страховий платіж протягом 10 (десяти) календарних днів (якщо інше не передбачено умовами договору страхування) з дати отримання вимоги Страховика про оплату додаткового платежу, договір страхування достроково припиняє свою дію на підставі невиконання Страхувальником умов договору страхування відповідно до пункту 6.15. цих Правил.

9.6. Якщо ступінь ризику підвищиться і Страхувальник не сповістить про це Страховика, то при настанні страховогого випадку Страховик має право відмовити у виплаті страховогого відшкодування по цьому випадку.

10. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

10.1. Сторони зобов'язані дотримуватись умов договору страхування та цих Правил.

10.2. Страхувальник має право:

10.2.1. Отримати страхове відшкодування при настанні страховогого випадку на умовах цих Правил та договору страхування.

10.2.2. На зміну умов договору страхування та на дострокове припинення дії договору страхування на умовах, передбачених цими Правилами та договором страхування.

10.2.3. У випадку втрати оригіналу договору страхування у період його дії звернутися до Страховика з письмовою заявою на видачу його дубліката. Після видачі дубліката втрачений договір страхування вважається недійсним і виплати страхових відшкодувань за ним не здійснюються.

10.2.4. Призначати в договірі страхування фізичних або юридичних осіб (Вигодонабувача), які можуть зазнати збитків внаслідок настання страховогого випадку для отримання страховогого відшкодування, а також змінювати їх до настання страховогого випадку, якщо інше не передбачено договором страхування.

10.2.5. Оскаржити в порядку, передбаченому законодавством України, відмову Страховика у виплаті страховогого відшкодування або розмір виплаченого страховогого відшкодування.

10.2.6. Самостійно визначати перелік майна, що передається на страхування, і страхові ризики.

10.3. Страхувальник зобов'язаний:

10.3.1. При укладенні договору страхування надати Страховику всю необхідну достовірну інформацію, яка має суттєве значення для оцінки страховогого ризику та укладення договору.

10.3.2. При укладенні договору страхування письмово повідомити Страховика про інші чинні договори страхування щодо цього предмета договору страхування.

10.3.3. Вчасно сплачувати страхові платежі в розмірі і порядку, що обумовлені договором страхування.

10.3.4. Забезпечувати доступ Страховику (його представнику) до майна, що передається на страхування, з метою його огляду при укладенні договору страхування та під час його дії, а також з метою визначення завданого збитку внаслідок страховогого випадку.

10.3.5. При зміні ступеню ризику або інших істотних обставин щодо предмету договору страхування, при виявленні будь-яких обставин, що призвели чи можуть призвести до настання страхового випадку, у дводенний строк (не враховуючи вихідні та святкові дні), якщо інше не обумовлено договором страхування, письмово сповістити про них Страховика.

10.3.6. Вживати усіх можливих заходів та дій з метою запобігання та зменшення розміру збитків, завданих внаслідок настання події, що має ознаки страхового випадку.

10.3.7. Письмово повідомити Страховика про настання події, яка має ознаки страхового випадку, протягом 2 (двох) календарних днів з дати її настання, шляхом подання відповідної заяви за формулою, встановленою Страховиком.

10.3.8. У разі настання події, що має ознаки страхового випадку діяти відповідно до Розділу 11 цих Правил, якщо інше не передбачено договором страхування.

10.3.9. Дотримуватись інструкцій по зберіганню, експлуатації та обслуговуванню застрахованого майна, використовувати це майно тільки за прямим призначенням, а також виконувати рекомендації компетентних органів і представників Страховика для запобігання виникненню збитків і пошкоджень.

10.3.10. Не перешкоджати Страховику (представникам Страховика) у визначенні обставин виникнення, характеру та розміру збитків.

10.3.11. Протягом 24 (двадцяти чотирьох) годин, якщо інше не передбачено договором страхування, як тільки Страхувальнику стане відомо, сповістити Страховика про те, що викрадене застраховане майно було знайдено чи повернено Страхувальнику.

10.3.12. Вести облік застрахованого майна, мати в наявності і зберігати копії бухгалтерських документів окремо (не в місці страхування) з метою мінімізації вірогідності їхнього знищення або втрати разом із застрахованим майном, якщо це передбачено договором страхування.

10.3.13. Дотримуватись конфіденційності у взаємовідносинах зі Страховиком, не допускати передачі інформації, що є комерційною таємницею, стороннім особам.

10.3.14. У разі втрати майнового інтересу до застрахованого предмету договору страхування у дводенний строк (не враховуючи вихідні та святкові дні) сповістити про це Страховика, якщо інше не передбачено договором страхування.

10.3.15. Довести Страховику майновий інтерес Вигодонабувача (у разі його призначення в договорі страхування) до предмету договору страхування та ознайомити Вигодонабувача з умовами договору страхування, якщо інше не передбачено договором страхування.

10.3.16. У разі отримання відшкодування збитку від третіх осіб – протягом 24 (двадцяти чотирьох) годин, якщо інше не передбачено договором страхування, письмово сповістити Страховика про одержання таких сум.

10.3.17. Ставитися до застрахованого майна так, ніби воно не є застрахованим.

10.3.18. Надавати Страховику за його вимогою належним чином завірені відомості щодо даних бухгалтерського обліку та звітності на підставі первинних бухгалтерських документів (інвентарних карток обліку основних засобів, платіжних вимог, рахунків-фактур, накладних, розпоряджень про внутрішнє переміщення застрахованого майна, книг залишків товарно-матеріальних цінностей) та інших документів, що стосуються застрахованого майна.

10.3.19. Після виплати страхового відшкодування передати Страховику права вимоги до осіб, відповідальних за завданий збиток, сприяти йому в реалізації цього права, а також надати всі необхідні документи для забезпечення права вимоги.

10.3.20. Ознайомити осіб, які перебувають у трудових відносинах зі Страхувальником, з умовами Договору страхування. Невиконання ними умов Договору тягне за собою ті ж наслідки, що й невиконання їх Страхувальником.

10.3.21. Не розпочинати ремонтно-відновлювальних робіт без письмового погодження зі Страховиком.

10.3.22. Повернути протягом 10 (десяти) робочих днів, якщо інше не передбачено договором страхування, Страховику отримане страхове відшкодування (або його відповідну частину), якщо протягом 3 (трьох) років з дати настання страхового випадку

виявиться така обставина, що за законом або за договором страхування повністю або частково позбавляє Страхувальника (Вигодонабувача) права на страхове відшкодування.

10.4. Страховик має право:

10.4.1. Перевіряти достовірність наданих йому Страхувальником відомостей, вимагати додаткові документи, що мають значення для визначення ступеню ризику, а також перевіряти документацію Страхувальника в частині, що стосується договору страхування у будь-який момент строку його дії.

10.4.2. Здійснювати огляди застрахованого майна та місця страхування при укладенні договору страхування в порядку, передбаченому цими Правилами, та під час його дії, повідомляти Страхувальника про виявлені несприятливі обставини і давати рекомендації з метою запобігання страхових випадків.

10.4.3. У випадку підвищення ступеня страхового ризику щодо предмету договору страхування вимагати від Страхувальника внести зміни в договір страхування, включаючи сплату додаткового страхового платежу, або припинити дію договору страхування після відмови Страхувальника на умовах, передбачених цими Правилами або договором.

10.4.4. Самостійно з'ясовувати факт та обставини настання страхового випадку: вимагати від Страхувальника інформацію, необхідну для встановлення факту та обставин настання страхового випадку або розміру страхового відшкодування, включаючи інформацію, що є комерційною таємницею; розпочати огляд пошкодженого або знищено застрахованого майна, не чекаючи повідомлення Страхувальника про збиток.

10.4.5. Робити запити у компетентні органи для надання ними відповідних документів та інформації, що підтверджують факт та обставини настання страхового випадку; залучати за свій рахунок експертів до розслідування обставин настання страхового випадку.

10.4.6. Брати участь у заходах щодо зменшення збитків, у рятуванні та збереженні застрахованого майна, здійснюючи і вказуючи для цього способи та заходи, але ці дії Страховика або його представників не можуть розглядатися як визнання його обов'язку виплатити страхове відшкодування.

10.4.7. При виплаті страхового відшкодування утримати зі Страхувальника неоплачену частину страхового платежу, якщо це передбачено умовами договору страхування.

10.4.8. Відмовити у виплаті страхового відшкодування або відсточити його виплату у випадках, передбачених цими Правилами та договором страхування.

10.4.9. На зміну умов договору страхування та на досркове припинення дії договору страхування на умовах, передбачених цими Правилами та/або договором.

10.4.10. Вимагати повернення страхового відшкодування, що вже виплачено Страхувальнику у випадку отримання Страхувальником відшкодування збитку, завданого застрахованому майну, від третіх осіб або при виникненні відповідних обставин, передбачених законодавством України або умовами цих Правил.

10.4.11. Набути право регресної вимоги за заподіяний збиток до винної особи у розмірі виплаченого ним страхового відшкодування.

10.5. Страховик зобов'язаний:

10.5.1. Ознайомити Страхувальника з умовами договору страхування та Правилами страхування.

10.5.2. Протягом 2 (двох) робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасної виплати страхового відшкодування Страхувальнику.

10.5.3. За письмовою заявою Страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або при збільшенні вартості застрахованого майна внести відповідні зміни в договір страхування зі Страхувальником. При одержанні повідомлення від Страхувальника про збільшення ступеня ризику або про інші суттєві обставини щодо предмету договору страхування у п'ятиденний строк додатково внести зміни до договору страхування або припинити його дію, письмово сповістивши про це

Страхувальника, у порядку, передбаченому цими Правилами, якщо інше не передбачено договором страхування або законом.

10.5.4. При настанні страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування у передбачений договором страхування строк. У разі несвоєчасного здійснення страхового відшкодування сплатити Страхувальнику пеню, розмір якої визначається умовами договору страхування або законом.

10.5.5. Відшкодувати витрати, понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами договору страхування.

10.5.6. У випадку відмови у виплаті страхового відшкодування письмово сповістити Страхувальника з мотивованим обґрунтуванням причин відмови.

10.5.7. Не розголошувати відомостей про Страхувальника та його майнове становище, крім випадків встановлених законом.

10.6. Обов'язки Страхувальника, які витікають з договору страхування і Розділів 10 і 11 цих Правил, за винятком зобов'язань по сплаті страхового платежу, в рівній мірі поширяються на Вигодонабувача, якщо інше не передбачено договором страхування.

Невиконання або несвоєчасне виконання Вигодонабувачем обов'язків тягне за собою ті ж наслідки, що й їх невиконання Страхувальником.

10.7. Умовами договору страхування можуть бути передбачені також інші права та обов'язки Сторін.

11. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА ПРИ НАСТАННІ ПОДІЇ, ЩО МАЄ ОЗНАКИ СТРАХОВОГО ВІПАДКУ

11.1. У разі настання передбаченої договором страхування події, яка призвела до збитків і має ознаки страхового випадку, Страхувальник зобов'язаний:

11.1.1. Не пізніше, ніж за 24 (двадцять чотири) години, якщо інше не передбачено договором страхування, як тільки Страхувальнику стане відомо, повідомити про це Стравовика по телефону або будь-яким іншим можливим способом, який дозволяє зафіксувати повідомлення.

Викликати на місце події представників відповідних компетентних органів (пожежну охорону, аварійні служби, МВС, ДСНС України і т.ін.), як цього вимагають обставини і наслідки події. У протилежному випадку Стравовик звільняється від обов'язку виплати страхового відшкодування по цьому страховому випадку.

11.1.2. Вживати усіх можливих заходів щодо запобігання та зменшення збитків, для рятування застрахованого майна.

11.1.3. Негайно, але не пізніше ніж у дводенний строк (не враховуючи вихідні та святкові дні), якщо інший строк не передбачений договором страхування, письмово інформувати Стравовика (його представника) про факт та обставини події, яка має ознаки страхового випадку, отримати та виконувати його рекомендації щодо своїх подальших дій.

11.1.4. Надати компетентним органам опис пошкодженого, знищеного застрахованого майна, якщо цього потребують обставини настання і наслідки події.

11.1.5. Зберігати незмінними пошкоджене застраховане майно, місце події, оточуючі предмети і т. ін., які будь-яким чином пов'язані з подією, яка має ознаки страхового випадку, до їх огляду представником Стравовика, за винятком випадків, коли зміна стану місця настання події, пошкодженого застрахованого майна, оточуючих предметів і т. ін. здійснюється на вимогу державних або інших органів, в компетенції яких знаходяться такі події, а також, виходячи із міркувань безпеки і зменшення розмірів збитків або через 5 (п'ять) діб, якщо інший строк не передбачений договором страхування, з дня письмового повідомлення Стравовика про настання події, яка має ознаки страхового випадку.

11.1.6. Надати Стравовику (його представникам) можливість проводити розслідування обставин події, яка має ознаки страхового випадку, та встановити розмір збитку, брати участь у заходах щодо зменшення збитку, а також надати всю інформацію, яка має

відношення до цієї події.

11.1.7. Повідомити (надати) Страховику всю інформацію, яка має відношення до події, що має ознаки страхового випадку, вжити заходів для збору і передачі Страховику всіх необхідних документів для прийняття рішення про розмір завданого збитку, про виплату страхового відшкодування та для забезпечення права вимоги до винної сторони.

11.1.8. Пред'явити Страховику (його представнику, експерту Страховика) пошкоджене застраховане майно до його відновлення і відновлювання для огляду експертом Страховика з метою складання калькуляції витрат на відновлюальні роботи та визначення розміру страхового відшкодування.

11.1.9. Надати Страховику опис пошкодженого, знищеної застрахованого майна в узгодженні зі Страховиком строки із зазначенням його вартості у цінах на дату настання страхового випадку, якщо договором страхування не передбачено інше, інші документи, передбачені Розділом 12 цих Правил.

11.2. Невиконання Страхувальником будь-яких з вищезазначених обов'язків є підставою для відмови Страховиком у виплаті страхового відшкодування або зменшення його суми.

11.3. Умовами договору страхування можуть бути передбачені також інші обов'язки Страхувальника при настанні події, що має ознаки страхового випадку.

12. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ

12.1. Підтвердження факту настання події, яка має ознаки страхового випадку, здійснюється на підставі наступних документів:

12.1.1. письмова Заява-повідомлення про подію, що має ознаки страхового випадку, за встановленою Страховиком формою;

12.1.2. оригінал договору страхування, що належить Страхувальнику;

12.1.3. документи, що підтверджують право Страхувальника на володіння, користування та розпорядження застрахованим майном;

12.1.4. документи компетентних органів або наглядових органів про факт і обставини настання події, що може бути визнана страховим випадком, із зазначенням повного імені (назви) власника (користувача) застрахованого майна; місця й часу пошкодження (знищення) цього майна; причин завдання збитку; переліку пошкоджень, завданих застрахованому майну із зазначенням розміру збитку, що відповідає характеру страхового випадку. Залежно від характеру настання події і її обставин такими документами можуть бути документи відповідної компетентної установи або організації:

а) при настанні збитків у результаті пожежі внаслідок дії будь-якого із ризиків зазначеного в п. 3.2.1. Правил;

- акт про пожежу, висновок органів Державного пожежного нагляду про пожежу із зазначенням причини її виникнення;
- довідка житлово-експлуатаційного управління (або інших подібних організацій) у випадку, якщо будинок житловий, або акт (висновок) незалежної експертизи;

б) при настанні збитків у результаті впливу стихійного явища, а також удару блискавки:

- довідка з метеорологічної служби або Міністерства надзвичайних ситуацій із описом природних подій (на дату настання події в районі події), що стали причиною пошкодження та (або) знищення застрахованого майна (у випадку бурі, урагану, штурму, смерчу у довідці повинні бути зазначені відомості про середню швидкість вітру);
- довідка житлово-експлуатаційного управління (або інших подібних організацій), якщо будинок житловий, або акт (висновок) незалежної експертизи;

в) при завданні збитків у результаті вибуху:

- акти або довідки державних органів, що здійснюють нагляд за умовами експлуатації силових агрегатів (газопровідних мереж), про причини завдання збитку, із зазначенням технічних дефектів, порушень норм експлуатації й винних осіб, або акт (висновок) незалежної експертизи;
  - довідка житлово-експлуатаційного управління (або інших подібних організацій) у випадку, якщо будинок житловий, або акт (висновок) незалежної експертизи;
- г) при настанні збитків у результаті падіння пілотованого літального апарату:
- довідка Міністерства надзвичайних ситуацій або іншого державного органу із зазначенням причин і розміру збитку;

12.1.5. письмова заява Страхувальника на виплату страхового відшкодування;

12.1.6. лист Вигодонабувача з зазначенням реквізитів для сплати страхового відшкодування у разі призначення Вигодонабувача та наявності у нього законних підстав для отримання страхового відшкодування;

12.1.7. інші документи або відомості на запит Страховика, враховуючи особливості конкретного страховогого випадку, що необхідні для з'ясування факту та обставин настання страховогого випадку, визначення розміру заподіяних збитків та зазначені в договорі страхування. В цьому випадку Страховик має право продовжити термін надання таких документів, якщо інше не передбачено договором страхування.

12.1.8. Неподання таких документів дає Страховику право відмовити у виплаті страхового відшкодування в частині збитку, що не підтверджена такими документами, якщо це передбачено договором страхування.

12.2. Розмір завданих збитків визначається Страховиком на підставі:

- підписаного Страхувальником (Вигодонабувачем) переліку пошкодженого та знищеного майна;
- документів, що підтверджують дійсну вартість знищеного та/або пошкодженого застрахованого майна: договір купівлі - продажу, документи оцінки, чеки, фактури, квитанції на придбання застрахованого майна, виписки, копії інвентарних карток, засвідчені копії рахунків та інших документів, за змістом яких Страхувальник (Вигодонабувач) може довести його дійсну вартість на час придбання чи укладення договору страхування;
- акту огляду Страховиком або його представником пошкодженого або залишків знищеного застрахованого майна;
- документів відповідних організацій, що підтверджують витрати на ремонт або відновлення пошкодженого застрахованого майна, якщо вони були здійснені за згодою Страховика або розрахунок вартості робіт, що видаються організаціями, які проводять відновлення пошкодженого застрахованого майна;
- документів, що підтверджують розмір необхідних, розумних та доцільних витрат, здійснених з метою запобігання і зменшення збитків та рятування застрахованого майна, а також інших видів витрат, понесених внаслідок настання страховогого випадку, відшкодування яких було передбачено договором страхування;
- інших документів на запит Страховика та/або зазначених в договорі страхування, враховуючи особливості конкретного страховогого випадку.

12.3. Документи, які подаються для отримання страхового відшкодування, повинні бути достовірні, подані в обсязі, якого вимагає Страховик та відповідно до цих Правил, оформлені та засвідчені належним чином.

13. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ АБО ВІДМОВУ У ЗДІЙСНЕНІ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ. ПОРЯДОК І УМОВИ ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

13.1. Страховик здійснює виплату страхового відшкодування у найкоротший термін, але не пізніше 30 (тридцяти) календарних днів, якщо інше не передбачено договором

страхування, починаючи з дня надання Страхувальником та/або Вигодонабувачем Страховику останнього із всіх необхідних документів, що підтверджують настання страхового випадку та розмів завданих збитків.

13.2. У разі прийняття рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування Страховик протягом 5 (п'яти) робочих днів з дня прийняття такого рішення повідомляє про це Страхувальника/Вигодонабувача в письмовій формі з обґрунтуванням причини відмови, але в будь-якому випадку не пізніше 30 (тридцяти) календарних днів, починаючи з дня надання Страхувальником та/або Вигодонабувачем Страховику останнього із всіх необхідних документів, якщо інше не передбачено договором страхування.

13.3. У випадках, коли надані документи суперечать один одному або не дають можливості однозначно з'ясувати обставини, характер, розмір збитку, особу, винну в настанні страхової події - строк прийняття рішення може бути подовжений до 60 (шістдесяти) робочих днів для з'ясування обставин страховогого випадку, про що Страховик письмово повідомляє Страхувальника/Вигодонабувача.

13.4. Рішення Страховика про здійснення виплати (відмову здійснити виплату) страхового відшкодування за наступним страховим випадком приймається Страховиком після прийняття ним рішення про здійснення виплати (відмову здійснити виплату) страхового відшкодування за попереднім страховим випадком.

13.5. У випадку виникнення спорів між Сторонами щодо обставин настання страховогого випадку і розмірів збитків кожна із Сторін має право вимагати проведення незалежної експертизи, яка проводиться за рахунок Сторони, яка вимагає проведення такої експертизи.

13.6. У випадку несвоєчасної виплати страхового відшкодування, Страховик сплачує Страхувальнику пеню за кожний день прострочення платежу, розмір якої визначається умовами договору страхування або законом.

13.7. Страховому відшкодуванню підлягають тільки прямі реальні збитки, завдані майновим інтересам Страхувальника (Вигодонабувача) внаслідок настання страховогого випадку, і не включаються будь-які побічні збитки або витрати, якщо інше не передбачено договором страхування.

13.8. Страховик здійснює виплату страхового відшкодування в межах страхової суми за договором страхування (лімітів відповідальності) та з вирахуванням встановленої договором страхування франшизи. При цьому франшиза вираховується після застосування вказаної в п. 13.23. цих Правил умови пропорційності до визначених згідно з договором страхування збитків.

13.9. Страховик не несе відповідальності і не відшкодовує ту частину збитків, що перевищує страхову суму (відповідний ліміт відповідальності) за договором страхування.

13.10. Якщо у договорі страхування передбачені ліміти відповідальності Страховика за окремими видами/групами майна, страховими ризиками та випадками, в т.ч. при страхуванні додаткових витрат Страхувальника за наслідками страхових випадків і т.ін., то Страховик здійснює виплату страхового відшкодування в межах цих встановлених лімітів відповідальності, але не більше страхової суми за договором, якщо інше не передбачено договором страхування.

13.11. Розмір прямого збитку визначається:

13.11.1. При повній загибелі/знищенні застрахованого майна - в розмірі дійсної вартості застрахованого майна (його частини) на день настання страховогого випадку, якщо інше не передбачено умовами договору страхування, з вирахуванням дійсної вартості залишків застрахованого майна, придатних для подальшого використання або реалізації, але не більше страхової суми (встановлених лімітів відповідальності). Якщо це передбачено договором страхування, Страховик має право виплатити страхове відшкодування в розмірі страхової суми. При цьому залишки майна, що придатні для подальшого використання або реалізації, передаються Страховику.

Базис розрахунку дійсної вартості вказується в договорі страхування відповідно до п. 5.3. цих Правил.

13.11.2. При пошкодженні застрахованого майна (його частини) - в розмірі погоджених Сторонами витрат на його відновлення до стану, в якому майно знаходилося безпосередньо перед настанням страховогого випадку, в т.ч. за вирахуванням зносу або без вирахування зносу, в залежності від умов договору страхування, якщо інше не передбачено договором страхування.

13.12. Витрати на відновлення включають:

- витрати на матеріали, деталі і запасні частини, що необхідні для відновлення;
- витрати на оплату робіт по відновленню пошкодженого застрахованого майна;
- витрати на транспортування матеріалів, вузлів та деталей до місця проведення робіт по відновленню, якщо це передбачено договором страхування;
- інші витрати, необхідні для відновлення застрахованого майна до стану, у якому воно знаходилося безпосередньо перед настанням страховогого випадку, якщо інше не передбачено в договорі страхування.

13.13. Сума витрат, вказаних в п. 13.12. цих Правил, повинна бути зменшена на розмір зносу пошкодженого застрахованого майна на момент настання страховогого випадку, якщо інше не передбачено договором страхування. Рівень зносу визначається на підставі експертної оцінки. Якщо Дійсна вартість майна, що приймається на страхування, визначається на підставі залишкової балансової вартості, то рівень зносу одиниці майна приймається рівним накопиченим амортизаційним відрахуванням.

13.14. Витрати, вказані в п. 13.12. цих Правил, визначаються:

13.14.1. у розрахунку (кошторисі), виходячи із вартості матеріалу, деталей, частин тощо, необхідних для відновлення пошкодженого застрахованого майна, та вартості робіт, розмір яких не перевищує середні ціни, встановлені відповідними компаніями, що надають послуги по відновленню;

13.14.2. на підставі матеріалів аварійного комісара (експерта) по розслідуванню обставин настання страховогого випадку і розрахунку розміру страхового відшкодування;

13.15. При розрахунку суми витрат на відновлення або витрат на ремонт пошкодженого майна застосовуються наступні правила:

13.15.1. Для відновлення (ремонту) пошкодженого майна повинні застосовуватись матеріали та запасні частини, аналогічні тим, що використовувались у пошкодженному майні за видом та якістю, або інші матеріали та запасні частини, аналогічні їм за ціною.

13.15.2. Витрати на матеріали, використані для проведення ремонту будинків та споруд, відшкодовуються за винятком вартості матеріалів, які залишилися після розбирання пошкодженого конструктивного елемента застрахованого будинку (споруди) та придатних для подальшого використання.

13.15.3. Витрати на оплату робіт із проведення ремонту відшкодовуються за середніми розцінками на аналогічні роботи, що діють в місцевості проведення ремонту на момент страховогого випадку, а у разі проведення ремонту Страхувальником самостійно - за собівартістю ремонту або за середніми розцінками на аналогічні роботи, що діють в місці проведення ремонту на момент страховогого випадку, в залежності від того, яка із цих сум виявиться меншою.

13.15.4. У розрахунок включаються витрати на проведення тільки тих робіт, що необхідні для усунення наслідків страховогого випадку.

13.15.5. Витрати на попередній ремонт пошкодженого майна відшкодовуються тільки у випадку, якщо попередній ремонт є частиною остаточного ремонту, і якщо у зв'язку з попереднім ремонтом не будуть перевищені загальні витрати на ремонт, якби попередній ремонт не проводився.

13.15.6. Якщо для ремонту пошкоджених внаслідок страховогого випадку конструктивних елементів будинку або споруди необхідно провести розбирання та наступну зборку

неушкоджених конструктивних елементів (наприклад: перекриття, даху і т.ін.), витрати на проведення цих робіт включаються до суми витрат на відновлення в межах страхової суми по відповідній категорії майна.

13.16. До витрат на відновлення не відносяться:

- додаткові витрати, викликані конструктивними змінами або підвищенням якості застрахованого майна;
- витрати, викликані тимчасовим або допоміжним ремонтом, витрати на профілактичний ремонт та обслуговування обладнання, а також інші витрати, що були проведені незалежно від страхового випадку;
- витрати, що не враховувалися при визначенні страховової суми і не були включені до неї при укладенні договору страхування;
- вартість матеріалів, деталей, запасних частин, що були замінені, при можливості їх відновлювального ремонту (приведення до стану придатності для подальшого використання);
- інші витрати, що перевищують межу необхідних;
- інші витрати, не передбачені договором страхування.

13.17. Якщо це передбачено в договорі страхування, підлягають відшкодуванню:

- додаткові витрати на оплату термінових робіт, робіт по відновленню, які провадяться у вихідні або святкові, неробочі дні, у нічний або у понаднормовий час;
- додаткові витрати на оплату термінової доставки, в т.ч. авіаперевезень матеріалів, деталей та запасних частин.

13.18. Якщо інше не передбачено договором страхування, то Страхувальник не має права відмовлятися від майна, що залишилося після настання страхового випадку, навіть якщо воно пошкоджене. Залишкова вартість такого майна вираховується із суми страхового відшкодування.

13.19. Якщо майно застраховане у декількох страховиків, про що Страхувальник письмово повідомив Страховика при укладенні договору страхування, і загальна страхована сума перевищує дійсну вартість майна, то страхове відшкодування, що виплачується усіма страховиками, не може перевищувати дійсної вартості майна. При цьому кожен страховик здійснює виплату пропорційно розміру страховової суми за укладеним ним договором страхування.

13.20. Після виплати страхового відшкодування до Страховика переходить у межах фактичних витрат право вимоги, яке Страхувальник (Вигодонабувач) має до особи, відповідальної за заподіяний збиток. Страхувальник зобов'язаний передати Страховику усі документи і надати йому усі відомості, необхідні для здійснення Страховиком права вимоги, що перейшло до нього. Якщо Страхувальник або Вигодонабувач без письмової згоди Страховика відмовиться від таких прав або здійснення цих прав виявиться неможливим з вини Страхувальника (Вигодонабувача), то Страховик звільняється від зобов'язання виплачувати страхове відшкодування або його частину. У випадку, якщо після виплати страхового відшкодування збиток відшкодований Страхувальнику винною особою, Страхувальник зобов'язаний повернути Страховику отриману суму страхового відшкодування протягом 30 (тридцяти) днів від дня відправлення Страховиком Страхувальному відповідних документів.

13.21. Якщо Страхувальник (Вигодонабувач) одержав повне або часткове відшкодування збитку від третіх осіб, про що він зобов'язаний негайно, як тільки це стане можливо, письмово повідомити Страховика, останній сплачує лише різницю між сумою, що підлягає сплаті за умовами договору страхування, і сумою, отриманою від третіх осіб.

13.22. Якщо страхована сума за будь-яким об'єктом Застрахованого майна з будь-якої причини виявиться нижче його дійсної вартості, то Страховик виплачує страхове відшкодування в такому ж співвідношенні до розміру збитку, як страхована сума, зазначена

в Договорі, співвідноситься до дійсної вартості такого майна на дату настання страхового випадку, якщо інше не передбачено договором страхування

13.23. У разі виплати страхового відшкодування страхова сума зменшується на розмір виплаченого страхового відшкодування. Страхова сума вважається зменшеною з дати настання страхового випадку. У разі відновлення пошкодженого застрахованого майна Страхувальник має право за додатковий платіж відновити (змінити) розмір страхової суми в межах дійсної вартості застрахованого майна.

13.24. Якщо страхова сума виявиться більше дійсної вартості застрахованого майна, Страховик несе відповідальність тільки в межах тієї частини страхової суми, що не перевищує дійсної вартості застрахованого майна, якщо інше не передбачено договором страхування.

13.25. При здійсненні виплати страхового відшкодування внаслідок настання страхового випадку за договором страхування зі сплатою страхового платежу за періодами, Страховик утримує частку страхового відшкодування у розмірі несплаченого страхового платежу в рахунок сплати несплачених Страхувальником частин страхового платежу за всі періоди дії договору страхування, якщо інше не передбачене договором страхування.

14. ПІДСТАВИ ДЛЯ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

14.1. Підставами для відмови Страховика у виплаті страхового відшкодування є:

14.1.1. Навмисні дії Страхувальника (його представників, Вигодонабувача), спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій Страхувальника (його представників, Вигодонабувача) встановлюється відповідно до законодавства України.

14.1.2. Вчинення Страхувальником - фізичною особою (його представниками, Вигодонабувачем) умисного злочину, що призвів до настання страхового випадку.

14.1.3. Подання Страхувальником (його представниками, Вигодонабувачем) свідомо неправдивих відомостей про предмет договору страхування або про факт настання страхового випадку.

14.1.4. Шахрайство або інші дії Страхувальника (його представників, Вигодонабувача), направлені на отримання незаконної вигоди від страхування, якщо це передбачено договором страхування.

14.1.5. Отримання Страхувальником (Вигодонабувачем) повного відшкодування збитків від особи, винної у їх заподіянні.

14.1.6. Несвоєчасне повідомлення Страхувальником (Вигодонабувачем) про настання події, що має ознаки страхового випадку, без поважних на це причин або створення Страховику перешкод з боку Страхувальника в огляді застрахованого майна після настання події, що має ознаки страхового випадку, у з'ясуванні обставин настання такої події, у визначені характеру та розміру збитків.

14.1.7. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення Страхувальником Страховика про підвищення ступеню ризику і втрату майнового інтересу до предмету договору страхування, якщо це передбачено договором страхування.

14.1.8. Невиконання Страхувальником (Вигодонабувачем) будь-якого із зобов'язань, передбаченого у договорі страхування.

14.1.9. Ненадання Страхувальником (Вигодонабувачем) документів, зазначених у п.12.1. цих Правил, якщо це передбачено договором страхування.

14.1.10. Інші випадки, передбачені законом.

14.2. Якщо це передбачено умовами договору страхування, Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування, якщо страховий випадок був

безпосередньо спричинений порушенням Страхувальником (його представниками, Вигодонабувачем) норм протипожежної безпеки.

14.3. Умовами договору страхування можуть бути передбачені й інші підстави для відмови у виплаті страхового відшкодування, якщо вони не суперечать закону.

15. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

15.1. Спори, пов'язані зі страхуванням за цими Правилами, вирішуються у порядку, передбаченому законодавством України.

16. ОСОБЛИВІ УМОВИ

16.1. Цими Правилами регламентовано основні умови страхування. Однак за згодою Сторін до договору страхування можуть бути внесені застереження, доповнення, зміни та особливі умови страхування, виходячи з конкретних умов страхування, що відповідають положенням цих Правил та не суперечать законодавству України.

Додаток 1
до Правил добровільного страхування
від вогнівих ризиків та ризиків стихійних явищ (нова редакція),
затвердженіх «07» квітня 2014 р.

**ВИЗНАЧЕННЯ СТРАХОВИХ РИЗИКІВ ТА ДОДАТКОВІ ВИКЛЮЧЕННЯ ЗІ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ ТА ОБМЕЖЕННЯ
СТРАХУВАННЯ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД СТРАХОВИХ РИЗИКІВ**

№ п.п.	Ризик	Визначення ризиків.	Виключення зі страхових випадків і обмеження страхування
1.	Вогонь	<p>Опис збитків, які підлягають відшкодування.</p> <p>1.1. Пожежа. Під пожежою слід розуміти горіння у формі відкритого полум'я або тління, що виникло раптово і неперебачувано, не в спеціально відведеному для цього місці або яке поширилося за межі такого місця та здатне самостійно поширитися далі. Під збитком, завданим пожежею, слід розуміти збиток, завданий застрахованому майну від безпосереднього впливу вогню, високої температури, продуктів горіння (диму, кіння т. ін.), а також збиток, завданий застрахованому майну при вживанні заходів щодо гасіння пожежі.</p> <p>Також відшкодуванню підлягають збитки, що виникли внаслідок підпалу, тобто пошкодження/ знищення майна через його підпалення внаслідок навмисних дій або грубої необережності третіх осіб, за виключенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Страхувальника (його представників) — та/або якщо цей злочин кваліфіковано як терористичний акт, згідно з чинним законодавством України. <p>Також відшкодуванню підлягають збитки, пов'язані з пошкодженням або знищеннем застрахованого майна, що виникли внаслідок:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Займання підклоченої до мережі електропостачання побутової та електронної техніки внаслідок причин внутрішнього характеру. b) Займання електричних кабелів, що живлять побутову та електронну техніку внаслідок короткого замикання, яке, в свою чергу, з наслідком пошкодження систем (мереж) електропостачання, опалювань, водопровідної, каналізаційної та противажежної систем. c) Пониженння/зниження застравованого майна продуктами горіння, а аналогічними предметами, або обпалювання, викиданого раптовим 	<p>Страховик не відшкодовує збитки, що виникли внаслідок:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) обробки застрахованого майна вогнем, теплом або внаслідок іншого термічного впливу з метою його переробки (сушиння, варіння, гарячої обробки або плавлення металів і т.ін.), а також збитки, спричинені майну, за доломогою якого або в якому вогонь або тепло спеціально створюються і яке спеціально призначено для його розведення, підтримки, поширення, передачі; б) порушення ізоляції електричного устаткування, короткого замикання, замикання в обмотці, замикання на корпус або на землю, іскріння, виходу з ладу вимірювальних, регулюючих пристріїв і приладів, що забезпечують безпеку, якщо це не викликало та не призвело до пожежі; в) якщо інше не передбачено договором страхування, використання, збереження або тимчасового розміщення в місці страхування газового устаткування й інших легкозаймистих та вибухонебезпечних предметів, матеріалів і речовин, що не є невід'ємною частиною інженерних комунікацій або регламентованого виробничого процесу; г) раптового несподіваного виділення сажі з печей, що використовуються для обігріву приміщень, а також димоходів або систем осушення будинку (споруди, квартири); д) обпалювання або прогалювання палаючими вугілями, що випало з камінів, печей і т.ін., цигарками або сигарами, пальниною лампою та/або аналогічними предметами, або обпалювання, викиданого раптовим

№ п.п.	Ризик	Визначення ризиків. Опис збитків, які підлягають відшкодування.	Виключення зі страхових випадків і обмеження страхування	
			виходом зогнно з місця, спеціально для цього відведеного, крім випадків виникнення пожежі.	
		<p>саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - задимлення в результаті пожежі (або тління). При цьому раптова поява і поширення диму з установок і устаткування для спалювання, опалення, сушіння або приготування їжі, що знаходяться в місці страхування, всупереч встановленим нормам експлуатації страховим випадком не вважається, якщо інше не зазначено в договорі страхування; - виділення сажі в результаті пожежі (або тління). При цьому раптова і несподіване виділення сажі з печей, що використовуються для обігріву приміщен, а також димоходів або систем осушенння будинку страховим випадком не вважається, якщо інше не зазначено у договорі страхування; - виділення корозійного газу в результаті пожежі, тобто виділення газу, здатного завдати шкоди якостям майна, що виник внаслідок раптового і несподіваного нагрівання полімерних матеріалів. 	<p>виходом зогнно з місця, спеціально для цього відведеного, крім випадків виникнення пожежі.</p>	
	1.2. Удар блискавки.	<p>Під ударом блискавки слід розуміти пряме влучання розряду атмосферної електрики в Застрахованім майно.</p> <p>Страховик відшкодовує збиток, завданий безпосереднім переходом розряду на майно на території місця страхування. Збиток, завданий електричним установкам, які не зазнали безпосереднього переходу розряду, а також збиток, завданий в результаті явища індукції (підвищеної напруги) відшкодовується лише у випадку виникнення пожежі. У всіх інших випадках збитки внаслідок явищ, пов'язаних з ударом блискавки в електричні установки або засоби передачі електроенергії (перепади напруги, коротке замикання, індуккований струм) не відшкодовується, оскільки для блискавки в таких випадках є опосередкованою.</p> <p>У випадку виникнення збитку від удару блискавки, рішення на користь “безпосередньої” чи “опосередкованої” дії блискавки приймається в залежності від зовнішнього вигляду майна, що постраждало, та обставин настання випадку. Як правило, удар блискавки залишає видимі сліди (оплавлення, розкинування, зміна коліору). Страхувальник повинен довести факт безпосереднього переходу розряду блискавки на майно.</p>	<p>Не вважається застрахованим та не підлягає відшкодуванню Страховиком заподіяння школи:</p> <ol style="list-style-type: none"> електричним пристроям внаслідок: <ul style="list-style-type: none"> - дії електрики (перенапруги) або теплового впливу внаслідок надлишкового навантаження або атмосферних умов, таких як: статична електрика, індукція в результаті атмосферного розряду та/або інших аналогічних явищ, крім випадків виникнення пожежі; - передачі електрики (електромагнітного імпульсу) по проводам внаслідок удару блискавки захисним запобіжникам будь-якого роду, захисним вимикачам, грозовим розрядникам, громовідводам та/або іншому аналогічному устаткуванню в ході їх звичайної експлуатації. 	<p>Не підлягають відшкодуванню збитки, прямо або побічно пов'язані із землетрусом або стихійними явищами, за винятком тих випадків, коли страхування від цих ризиків передбачено цими Правилами.</p>

№ п.п.	Ризик	Визначення ризиків, які підлягають відшкодування.	Опис збитків, які підлягають відшкодування.	Виключення зі страхових випадків і обмеження страхування
		1.3. Вибух – раптовий та швидкоплинний процес звільнення великої кількості енергії в обмеженому обсязі за короткий проміжок часу, спричинений розширенням пару та/або газів (вибухоподібне згоряння суміші газ/повітря (кисень), пар/повітря або пил/повітря; ущільнення газів або парів у ємкостях (резервуарах).	1.3. Вибух – раптовий та швидкоплинний процес звільнення великої кількості енергії в обмеженому обсязі за короткий проміжок часу, спричинений розширенням пару та/або газів (вибухоподібне згоряння суміші газ/повітря (кисень), пар/повітря або пил/повітря; ущільнення газів або парів у ємкостях (резервуарах). Джерелом настання збитків застрахованому майну є безпосередньо вибухова або звукова хвиля, що виникає під час вибуху. Також підлягають відшкодуванню збитки спричинені пожежою, що слідує за вибухом.	Страховик не відшкодовує збитки, що виники внаслідок: а) вибуху, що виникає у камери згоряння механізмів із двигунами внутрішнього згоряння або аналогічних nim машинам та агрегатам; б) дії вакууму або розрідженого газу в резервуарі; в) гідравлічного вибуху (удару), тобто розриву смокстей (резервуара) внаслідок тиску рідини або дефекту матеріалу; г) розриву турбін, маховиків або інших подібних агрегатів під дією відцентрової сили; д) вибуху, виконаного в межах дозволеної діяльності Страхувальника або третіх осіб; е) внаслідок вибухів, які є звичайними складовими виробничого процесу;
		1.3.1. Страховик відшкодовує збитки, пов'язані з пошкодженням або знищеннем застрахованого майна, внаслідок вибуху: а) газу, що використовується в побутових цілях; б) резервуарів (парових котлів, газосховищ, газопроводів, апаратів та інших пристрій, які працюють на стисливому повітрі або газі), за виключенням випадків, коли стінки цього резервуара виявляються не розірвані настільки, що виправдано вимоги в резервуарі та поза ним. Якщо вибух у середині резервуару відбувається внаслідок хімічної реакції, то відшкодуванню підлягає збиток і у випадку відсутності порушення цілісності його стінок.	1.3.1. Страховик відшкодовує збитки, пов'язані з пошкодженням або знищеннем застрахованого майна, внаслідок вибуху: а) газу, що використовується в побутових цілях; б) резервуарів (парових котлів, газосховищ, газопроводів, апаратів та інших пристрій, які працюють на стисливому повітрі або газі), за виключенням випадків, коли стінки цього резервуара виявляються не розірвані настільки, що виправдано вимоги в резервуарі та поза ним. Якщо вибух у середині резервуару відбувається внаслідок хімічної реакції, то відшкодуванню підлягає збиток і у випадку відсутності порушення цілісності його стінок.	Не підлягають відшкодуванню збитки, прямо або побічно пов'язані із землетрусом або стихійними явищами, за винятком тих випадків, коли страхування від цих ризиків передбачено договором страхування.
		1.4. Падіння літальних апаратів або іх частин, вантажу і багажу з них . Відшкодуванню підлягають збитки від безпосереднього польоту падіння застрахованого майна внаслідок падіння пілотованого або не пілотованого апарату (його частин) та від вибуху та/або пожежі, що виникли внаслідок падіння пілотованого або не пілотованого апарату (його частин), вантажу і багажу з них на застраховане майно, а також розливу палива, що знаходилося в баках цього літального апарату, що привело до знищення або пошкодження майна.	1.4. Падіння літальних апаратів або іх частин, вантажу і багажу з них . Відшкодуванню підлягають збитки від безпосереднього польоту падіння застрахованого майна внаслідок падіння пілотованого або не пілотованого апарату (його частин) та від вибуху та/або пожежі, що виникли внаслідок падіння пілотованого або не пілотованого апарату (його частин), вантажу і багажу з них на застраховане майно, а також розливу палива, що знаходилося в баках цього літального апарату, що привело до знищення або пошкодження майна.	Страховик не відшкодовує збитки, що виники внаслідок дії вибрового спіду від двигуна літального апарату або звукової хвили, що виники при переході звукового бар'єру швидкості, окрім у таких випадках відсутній факт падіння або наїду літального апарату, його частин чи вантажу.
		Відшкодуванню підлягають витрати Страхувальника, здійснені з метою запобігання або зменшення розміру збитків при гасінні пожежі, в т.ч. заходами пожежогасіння.		

Виключення зі страхових випадків і обмеження страхування			
№ п.п.	Ризик	Опис збитків, які підлягають відшкодування	
2.	Стихійні явища	<p>2.1. Бура, ураган, шторм, вихор, смерч, шквал, град - викликаний погодними умовами рух повітряних мас із силою вітру, що відповідає 8 балам зашкалою Бофорта (швидкість вітру більше 15,0 м/с), що супроводжується випаданням опадів та приливною хвиллю або без них.</p> <p>Швидкість вітру повинна бути підтверджена довідкою державного органу, що здійснює нагляд за станом природного середовища (Гідрометцентру або Міністерства надзвичайних ситуацій). Якщо така довідка не може бути надана по незалежним від Страхувальника причинам, то вважається, що вітер дув з достатньою швидкістю, якщо Страхувальник доведе наявність хоча б однієї з нижче зазначених умов:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) рух повітряних мас на території страхування або в її околицях виявився причинною загибелі або пошкодження будинків (споруд), що потребують у нормальному стані, або іншого майна, здатного аналогічно будинкам (спорудам) витримувати відповідну силу вітру; б) загиbelь або пошкодження застрахованого будинку (споруди), що потребував у нормальному стані, могли відбутися тільки в результаті бури. <p>2.1.1. Бура - вітер зі швидкістю 15,0 м/с і більше (8 балів за шкалою Бофорта).</p> <p>2.1.2. Шторм (штормовий вітер) - вітер зі швидкістю 18,0 м/с і більше (9 балів за шкалою Бофорта).</p> <p>2.1.3. Ураган - вітер руйнівної сили і значної тривалості, швидкість якого перевищує 29 м/с (12 балів за шкалою Бофорта).</p> <p>2.1.4. Вихор - обергальний рух газів або рідини навколо миттєво нерухомої осі або осі, що переміщується (смерч, торнадо).</p> <p>2.1.5. Смерч - сильний вихор, який опускається з основи купчасто-дошової хмари у виділі темної вирви чи хобота і має майже вертикальну висоту, невеликий поперечний перетин і дуже низький тиск у центральній його частині.</p> <p>2.1.6. Шквал - різке коротковчасне збільшення швидкості вітру до 20-30 м/с, що супроводжується зміною його напрямку.</p> <p>2.1.7. Град - частинки цільного польду діаметром від 20 мм і вище, що випадають із купчасто-дошовоих хмар у теплий період року. Страхуванням покриваються збитки, що виникають внаслідок безпосередньої дії граду на застраховане майно.</p> <p>2.1.8. Під збитком, заподіяним бурою, ураганом, штормом, вихром,</p>	<p>Не є страховим випадком і не підлягає відшкодуванню Страховиком заподіяння шкоди:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) внаслідок впливу на застраховане майно дощу, граду, снігу та інших опадів, що проникають крізь вікна або інші отвори в будівлях, якщо тільки ці отвори не виникли під впливом бури та/або граду; б) якщо інше не передбачено договором страхування, рухомому майну, розташованому поза будівлями, за винятком майна, закріпленого на зовнішній стороні будинків (натрикіад, вивіскам, літомінесцентному обладнанню, жалюзі та антенному устаткуванню); в) будівлям, які побудовані з порушенням будівельних норм та правил, або будівлям, що потребують у поганому технічному стані та/або що потребують капітального ремонту, а також майну, що потребуває в таких будівлях; г) якщо інше не передбачено договором страхування, будівлям, що потребують у процесі будівництва або не експлуатуються, а також майну всередині таких будівель.

Виключення зі страхових випадків і обмеження страхування			
№ п.п.	Ризик	Опис збитків, які підлягають відшкодування.	Страхування від зсуву (обвалу) не поширяється на витрати, понесені на відновлення ґрунту.
		<p>смерчем, шквалом та градом, розуміють збиток застрахованому майну, викликаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) безпосередньою механічною дією швидкісного напору вітру; б) прямим зіткненням з об'єктами, що переносяться вітром; в) механічним впливом на застраховане майно шматочків льоду (градин). <p>Збитки, заподіяні бурето (ураганом, штормом, вихром, смерчем, шквалом), що триває безперервно або з перервами протягом 72-х годин, розглядаються як один страховий випадок.</p> <p>2.2. Землетрус - пружні коливання в земний корі або верхній частині мантії, обумовлені природними геофізичними процесами, що викликають коливання земної поверхні, деформацію в земний корі, сила якого перевищує 3 бали за шкалою Ріхтера. В рамках цього ризику покриваються збитки, які є наслідком струсу земної поверхні, а також може та вибухи, що виникають в результаті цього.</p> <p>2.3. Зсув – зміщення земляних мас, мас гірських порід до низу по схилу під дією сили земного тяжіння без втрати контакту з нерухомою основовою на більш низький гіпсометричний рівень.</p> <p>2.4. Обвал, каменепад – раптове обрушенння гірських порід або скочування каміння з крутих схилів в результаті дії сили земного тяжіння.</p> <p>2.5. Осадання ґрунту. Під осаданням ґрунту розуміється природне осадання ґрунту над природними порожнинами (западинами, тріщинами в породі).</p> <p>2.6. Тиск снігового шару, сильний снігопад – вплив ваги снігу, накопиченого на застрахованому майні з природних причин (сuto внаслідок випадання снігу у вигляді опадів).</p> <p>2.7. Лавина – швидкий рух зі схилів гір вниз великих снігових мас, каміння, землі через дію гравітаційної сили.</p> <p>2.8. Повінь, паводок (а також довготривалий дощ (в тому числі зі снігом) та злив).</p> <p>2.8.1. Під повінню розуміється непередбачене затоплення водою території</p>	<p>Страхове покриття не поширяється на збитки від зсуву (обвалу), що виник внаслідок:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) різного роду будівельних робіт, зокрема, віймки ґрунту або прокладки підземних комунікацій, зносу, капітального ремонту або реконструкції будівлі; б) проведення підривних робіт, розробки та/або видобутку корисних копалин; в) прибережної або річкової ерозії ґрунтів; г) нормального осадання нових будівель. <p>Страхове покриття не поширяється на збитки від осадання ґрунту, що виникло до початку дії договору страхування.</p> <p>Якщо інше не передбачено договором страхування, страхове покриття не поширяється на збитки від осадання ґрунту, що виникло внаслідок:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) промерзання та відтавання ґрунту; б) динамічних впливів на ґрунт (вібрацій); в) пересихання ґрунту або дренування (осушення) ґрунту; г) різного роду будівельних робіт, зокрема, віймки ґрунту або прокладки підземних комунікацій, зносу, капітального ремонту або реконструкції будівлі; д) проведення підривних робіт, розробки та/або видобутку корисних копалин; е) прибережної або річкової ерозії ґрунтів; ж) нормального осадання нових будівель; з) дії ґрунтових вод. <p>Страховик не відшкодовує збиток за ризиком «Тиск снігового шару, сильний снігопад», завданій майновим інтересам в результаті:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) дії шару снігу, що був сформований людиною; б) танення снігу чи його падіння з інших будівель чи елементів будівель, транспортних засобів.
			Не визнається страховим випадком затоплення:

№ п.п.	Ризик	Визначення ризиків.	
		Опис збитків, які підлягають відшкодування.	Виключення зі страхових випадків і обмеження страхування
		<p>страхування внаслідок підйому рівня води в річці, озерах, морі або іншій природний або штучній водоймі, прориву гребель, огорожувальних дамб, цунамі, а також у результаті довготривалого дощу (в т. ч. зі снігом) або зливи.</p> <p>2.8.2. Довготривалий дощ (в т. ч. зі снігом) - дощ з кількістю опадів понад 100 мм, який іде безперервно або майже безперервно протягом декількох діб і може викликати паводки, затоплення і підтоплення.</p> <p>2.8.3. Злива - випадання інтенсивного короткосрочного дощу кількістю більше 30 мм за період часу менше 1 години.</p>	<p>а) викидання дією вітру, що наганяють воду з моря та викидають підвищення рівня води за рахунок затримки в усті прінесеної рікою води (штормовий притік);</p> <p>б) внаслідок виходу води з берегів наземних водойм, який можна було передбачати виходячи з місцевих умов (рельєфу місцевості, клімату, сезонних коливань води і т.ін.), характерних для території страхування.</p> <p>Вважається, що вихід води з берегів можна було передбачати, якщо така подія відбувалася в середньому частіше, ніж один раз у десять років за останні тридцять років (за станом на дату початку дії договору), якщо інше не передбачено договором страхування.</p> <p>У рамках страхування від повені, довготривалого дощу, зливи не підлягає відшкодуванню збиток, завданій:</p> <p>а) цвіллю (гнилізною, грибком), що з'явилася в результаті вологості;</p> <p>б) грунтовими водами;</p> <p>в) виходом води з каналізації, якщо тільки це не викидано повінно. Якщо інше не передбачено договором страхування, не покривається збиток, завданий будівлям (спорудам), що перебувають в процесі будівництва або що не експлуатуються, а також майну, що знаходиться в таких будівлях (спорудах).</p>

Додаток 2
до Правил добровільного страхування
від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ
(нова редакція),
затверджених «07» квітня 2014р.

БАЗОВІ СТРАХОВІ ТАРИФИ

1. Основні базові страхові тарифи (**T_б**), подані у Таблиці 1, розраховані на один рік, виходячи виключно зі страхових ризиків, які в ній перелічені.

Базові річні страхові тарифи, %

Таблиця 1

Страхові ризики	Річний страховий тариф (T_б), %
Вогонь, в т.ч.:	0,10
пожежа;	0,106
удар блискавки;	0,0012
вибух;	0,0130
падіння літальних апаратів або їх частин, вантажу і багажу з них.	0,00024
Стихійні явища, в т.ч.:	0,08
буря, ураган, штурм, вихор, смерч, шквал;	0,03
землетрус;	0,02
довготривалий дощ (в т. ч. зі снігом), злива;	0,018
град;	0,005
повінь, паводок;	0,018
обвал, каменепад, лавина, зсув, осідання ґрунту;	0,003
тиск снігового шару, сильний снігопад;	0,003
інші стихійні явища, що прямо вказані в договорі страхування.	0,003

2. Розрахунковий страховий тариф (T_p) визначається з урахуванням коригуючих коефіцієнтів, які застосовуються до базових ставок страхових тарифів за формулою:

$$T_p = T_b \times K_1 \times K_2 \times K_3 \times K_4 \times K_m,$$

де T_b – базовий страховий тариф [Таблиця 1];

K_1 – коригуючий коефіцієнт, що враховує тип та призначення застрахованого майна, його характеристику тощо;

K_2 – коригуючий коефіцієнт, що враховує розмір франшизи [Таблиця 2];

K_3 – коригуючий коефіцієнт, що враховує розмір страхової суми за договором страхування;

K_4 – коригуючий коефіцієнт, що враховує рішення андерайтера;

K_m – коригуючий коефіцієнт, що враховує строк дії договору страхування.

ПАТ «ХДІ страхування»

3. В залежності від параметрів застрахованого майна, типу та призначення, характеристики застрахованого майна, визначеного у договорі страхування, може застосовуватись коригуючий коефіцієнт K_1 від 0,1 до 5,0 відповідно до впливу вищезазначених факторів на ступінь ризику.

4. Коригуючий коефіцієнт, що враховує розмір франшизи, K_2

Таблиця 2

розмір франшизи % від страхової суми)	0,30%, однак не менше 4 500,00 грн.	0,50% однак не менше 7 500,00 грн.	1,00% однак не менше 15 000,00 грн.	2,00% однак не менше 30 000,00 грн.	3,00% однак не менше 45 000,00 грн.	5,00% однак не менше 75 000,00 грн.	10,00% однак не менше 150 000,00 грн.	15,00% однак не менше 225 000,00 грн.	більше 15,00%
кофіцієнт	1,00	0,90	0,85	0,80	0,75	0,70	0,60	0,50	0,40

Розмір Коригуючого коефіцієнту K_2 може бути змінений в залежності від цільового призначення застрахованого майна, однак не більше ніж на 15% згідно Таблиці 2.

5. В залежності від розміру страхової суми за договором страхування до базових страхових тарифів може застосовуватися коригуючий коефіцієнт K_3 у межах 0,3 – 2,0.

6. До базових страхових тарифів може застосовуватися андерайтерський коефіцієнт K_4 у межах 0,3 – 2,5.

7. За договором страхування, укладеним на строк менше 1 року, розмір страхового платежу визначається як добуток розрахункового страхового платежу на коефіцієнт короткостроковості (Km) на підставі Таблиці 3 в залежності від строку дії договору страхування.

**Коефіцієнти короткостроковості
в залежності від строку дії договору страхування**

Таблиця 3

Стрік дії договору (місяців)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Стрік дії договору (днів)	1-45	46-75	76-105	106-135	136-165	166-195	196-225	226-255	256-285	286-315	316-345
Коефіцієнт короткостроковості (Km)	0,20	0,30	0,40	0,50	0,60	0,70	0,75	0,80	0,85	0,90	0,95

8. Конкретний розмір страхового тарифу визначається в договорі страхування за згодою Сторін.

9. Норматив витрат на ведення справи становить 40% від страхового тарифу.

Актуарій: Яценко Я.В. (свідоцтво №01-008 від 02.02.2012)

Пронумеровано, проштамковано та застійчено підписом голови правління та
печаткою товариства.

ЗЧ (стрижень замок.) аркуш (-i/-iv)

Голова правління
ПАТ «ХЛ страхування»
Прокуріна Анна

І.І. Голова
Дарія Іллінівна
ІМІДЖ
15.04.14 1014103